

Sygn. akt I KZ 39/22

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **W. S.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 8 czerwca 2022 r.

zażalenia pełnomocnika wnioskodawczyni A. L.

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2022 r., sygn. akt I KZ 57/21,

utrzymującego w mocy postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w W.

z dnia 20 października 2021 r., sygn. akt Żo (Un) (...) o umorzeniu postępowania oraz stwierdzającego, że wydatki postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa,

na podstawie art. 430 § 1 k.p.k.

postanowił:

pozostawić zażalenie bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik W. S. w dniu 29 grudnia 2017 r. zwrócił się do Sądu Okręgowego w W. z wnioskiem z o podwyższenie odszkodowania i zadośćuczynienia w trybie art. 8 ust. 1 i 4 ustawy z 1991 r., przyznanego W. S. postanowieniem Sądu (...) Okręgu Wojskowego w W. z dnia 20 października 1994 r., sygn. akt Żo.Un(...), w związku ze skazaniem go przez b. Sąd Wojsk Lotniczych w W. wyrokiem z dnia 3 marca 1952 r., sygn. akt S. Lot (...), na karę 10 lat więzienia wraz z karami dodatkowymi z powodu prowadzonej przez niego działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Wnioskodawca

domagał się kwoty 538 948,19 zł tytułem odszkodowania i kwoty 886 500 zł tytułem zadośćuczynienia. Wcześniej, tj. wspomnianym postanowieniem b. Sądu (...) Okręgu Wojskowego, na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (dalej zwanej ustawą lutową), przyznano wnioskodawcy odszkodowanie w kwocie 278 964 tys. zł tytułem odszkodowania za szkodę i kwotę 135 milionów zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (obie kwoty przed denominacją).

Po śmierci W. S. jego prawa wykonuje córka – A. L..

Wojskowy Sąd Okręgowy w W., postanowieniem z dnia 20 października 2021 r., sygn. akt Żo (Un) (...), na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzył postępowanie w sprawie, kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa.

Pełnomocnik A. L. wniósł zażalenie na to postanowienie, zarzucając mu obrazę art. 8 ust. 4 w zw. z art. 8 ust. 1 i 2 ustawy lutowej w zw. z art. 366 k.p.c., poprzez uznanie, że w sprawie doszło do powagi rzeczy osądzonej i tym samym należy na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzyć postępowanie w związku z wystąpieniem przesłanki *res iudicata*.

Wniósł przy tym o orzeczenie zgodne z wnioskiem, względnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2022 r., sygn. akt I KZ 57/21, utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie (pkt. 1), a na podstawie art. 13 ustawy lutowej w zw. z art. 8 ust. 3 tej ustawy w zw. z art. 554 § 4 k.p.k. wydatkami związanymi z postępowaniem odwoławczym obciążył Skarb Państwa (pkt 2).

Pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł zażalenie na powyższe postanowienie, zaskarżając je w zakresie pkt 2, w związku z niezasądzeniem przez Sąd kosztów ustanowienia przez wnioskodawczynię pełnomocnika z wyboru w sprawie, jak również kosztów jego dojazdu na posiedzenia w trakcie rozpoznawania sprawy jeszcze w Sądzie I instancji. Wniosek o przyznanie tych kosztów miał złożyć „na

rozprawie po zamknięciu przewodu sądowego”. Nie zostały one dotychczas na rzecz A. L. zasądzone, podczas gdy obszerny historyczny materiał dowodowy w sprawie, liczne czynności wykonane podczas postępowania oraz obecność na trzech terminach posiedzeń w trakcie postępowania przed Sądem Okręgowym w C. jako Sądem I instancji (nim sprawa została przekazana według właściwości do Wojskowego Sądu Okręgowego w W.) uzasadniały w pełni zasądzenie wynagrodzenia w wysokości 1440 zł (czyli 6- krotności stawki minimalnej 240 zł), podwyższonej o podatek VAT, pomimo że art. 13 ustawy lutową stanowi, iż koszty postępowania w sprawach objętych ustawą ponosi Skarb Państwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie pełnomocnika wnioskodawczyni jest niedopuszczalne z mocy ustawy, jako że nie ma ona interesu prawnego w skarżeniu korzystnego dla niej rozstrzygnięcia zawartego w pkt 2. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2022 r. stanowiącego, że wydatki związane z postępowaniem odwoławczym ponosi Skarb Państwa. W związku z tym nie podlega ono merytorycznemu rozpoznaniu.

Z treści zażalenia złożonego przez pełnomocnika A. L. wynika, że skarży on brak rozstrzygnięcia przyznającego wnioskodawczyni zwrot kosztów zastępstwa procesowego, o które jej pełnomocnik wnosił przed Sądem Okręgowym w C.. W postanowieniu Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 października 2021 r., sygn. akt Żo (Un) (...), kończącym postępowanie pierwszoinstancyjne – po przekazaniu sprawy według właściwości z Sądu Okręgowego w C. do Wojskowego Sądu Okręgowego w W. - orzeczono o obciążeniu Skarbu Państwa kosztami postępowania, nie przyznając A. L. zwrotu wydatków z tytułu ustanowienia pełnomocnika. W zażaleniu wniesionym na to postanowienie pełnomocnik wnioskodawczyni jednak nie podnosił tej kwestii, nie wnosił też o przyznanie jej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze. Z tego względu, nawet gdyby Sąd Najwyższy uznał za uzasadnione roszczenia wnioskodawczyni, nie miał podstaw prawnych do przyznania A. L. zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika. Zarzut postawiony w zażaleniu wniesionym od postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2022 r., jest więc zupełnie bezprzedmiotowy.

W rzeczywistości zaskarżone przez pełnomocnika rozstrzygnięcie z punktu 2. postanowienia Sądu Najwyższego, jest nie tylko prawidłowe, ale przede wszystkim korzystne dla reprezentowanej przez niego strony. Nie obciąża bowiem jej kosztami, orzekając – zgodnie z treścią art. 13 ustawy lutowej, że wydatki związane z postępowaniem odwoławczym ponosi Skarb Państwa. A. L. nie ma więc interesu prawnego w odwoływaniu się od tego postanowienia, co przesądza o pozostawieniu przedmiotowego zażalenia bez rozpoznania jako niedopuszczalnego z mocy ustawy, bowiem sprzecznego z treścią art. 425 § 3 k.p.k.

Wypada przypomnieć, że Sąd dokonuje zwrotu kosztów poniesionych przez stronę w związku z ustanowieniem pełnomocnika tylko na jej wniosek i w oparciu o dokumentację wydatków, uwzględniając stawki określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Koszty te przyznawane są, po ich ustaleniu, przez Sąd, przed którym toczyło się postępowanie w danej instancji.

W realiach tej sprawy, skoro koszty, o jakich jest obecnie mowa w piśmie procesowym zwanym „zażaleniem” miały zostać poniesione przez wnioskodawczynię w toku postępowania przed Sądem I instancji, a Sąd ten w punkcie 2. postanowienia przesądził, że ponosi je Skarb Państwa, należało wystąpić do tego organu w trybie art. 626 § 2 k.p.k. o ich ustalenie.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.